

Dansöversyn

Dans på Gotland

Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2024-01-31

Dansöversyn

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1 Dansområdet	3
1.2 Dansens historia	3
1.3 Danskonst.....	3
1.4 Kulturpolitiskt område	4
1.5 Organisering och exempel på främjande arbete i andra regioner	4
1.5.1 Region Blekinge Kronoberg	4
1.5.2 Region Dalarna	4
1.5.3 Region Halland.....	5
1.5.4 Region Jämtland Härjedalen.....	5
1.5.5 Region Norrbotten.....	5
1.5.6 Region Skåne.....	5
1.5.7 Region Uppsala	5
1.5.8 Region Östergötland.....	6
2. Dansområdet på Gotland	6
2.1 Aktörer	6
2.2 Fria professionella.....	6
2.3 Lokaler	7
2.3.1 Övriga repetitionslokaler	7
2.3.2 Scener.....	8
2.4 Nätverk.....	9
2.6 Utbildningar och skolor	9
2.7 Studieförbund.....	10
2.8 Arrangörer och föreningar	10
2.8.1 DBF Gotland	10
2.8.2 Nordret scen och film	11
2.8.2 Påskfestival Gotland	11
2.8.3 Kulturföreningen Roxy	11
2.8.4 Sudrets teaterförening	11
3. Regional infrastruktur	11
3.1 Dans- och scenkonstkonsulent/-utvecklare.....	11
3.1.1 Danskonsulent / -utvecklare	12
3.1.2 Scenkonstkonsulent	12

3.1.3 Organisationsförändringar	12
3.1.4 Dansutvecklarens uppdrag och budget.....	12
3.1.5 Kultursamordnare och Skapande skola	13
3.2 Länsdansuppdraget.....	13
3.2.1 Länsdansuppdragets start	14
3.2.2 Länsdansuppdragets utveckling	14
3.2.3 Länsdansuppdraget idag	15
3.2.4 Utvärdering av länsdansuppdraget.....	15
3.3 Samverkan	15
4. Utmaningar, identifierade behov och rekommendationer.....	15
4.1 Ett svagt område	16
4.2 Identifierade behov.....	17
4.3 Rekommendation.....	17
5. Medverkandelista.....	18

1. Inledning

Dansområdet är ett av de sju kulturområden som Region Gotland genom kultursamverkansmodellen har i uppdrag att främja god tillgång till för regionens invånare. Av dessa kulturområden har dans varit det område som länge haft och har allra svagast struktur och representation på Gotland.

Handlingsplanen för Region Gotlands kulturplan 2021–2024 beskriver därför att det ska genomföras en översyn för utveckling av dansområdet och dess infrastruktur under planperioden.

Kulturenheten påbörjade arbetet med översynen våren 2023. Intervjuer med 38 olika lokala och nationella aktörer samt företrädare från andra regioner i landet genomfördes och sammanfattas i denna rapport. Under framtagandet av denna rapport har kultur- och fritidsavdelningen haft en referensgrupp bestående av fyra personer som arbetar professionellt inom olika dansorganisationer i Sverige.

Översynen refererar även till skrivelsen ”Dansplan Sverige – en uppmaning att skapa hållbara strukturer för danskonsten i hela landet” (2021) och till rapporten ”Översyn av statens nuvarande insatser inom dansområdet” (2015) som togs fram av Konstnärsnämnden och Kulturrådet på uppdrag av regeringen.

Inom ramen för översynen inkluderas en utvärdering och analys av det gällande länsdansuppdraget knutet till Länsteatern på Gotland. Uppdraget har varit kopplat till institutionen sedan 2013. Det är första gången som länsdansuppdraget rapporteras och utvärderas.

Syftet med dansöversynen är att synliggöra nuvarande struktur och identifiera dansområdets behov. Målet är att dokumentet ska kunna utgöra underlag med förslag på åtgärder som kan stärka danskonstens utveckling och infrastruktur.

Huvudpunkterna i rapporten inkluderar:

Inledning: Beskrivning av dansområdet som kulturpolitiskt område och dess historia, samt en kortfattad omvärldsbevakning av hur andra regioner i Sverige arbetar med danskonst på sina respektive orter.

Dansområdet på Gotland: Detaljerad översikt av aktörer, utbildningar, arrangörer och föreningar samt infrastrukturella aspekter som lokaler och resurser som finns inom dansområdet på Gotland.

Regional infrastruktur: Redogörelse av förändringar som skett av roller som danskonsulent/-utvecklare och scenkonstkonsulent samt länsdansuppdragets historia och nuvarande status.

Utmaningar, identifierade behov och rekommendationer: Identifierade utmaningar inkluderar brist på resurser och anpassade lokaler, begränsade professionella möjligheter och behov av finansiellt stöd och producentstöd. Rekommendationer på insatser framförs, som ökad investering i anpassade lokaler för dans och stärkt samarbete mellan kulturaktörer.

1.1 Dansområdet

Dansområdet är ett brett begrepp och omfattar allt från amatörers eget utövande till en professionell konstart som rör sig mellan olika stilar och utföranden. På Gotland finns representation av det som kan beskriva den bredd som dansområdet utgör; det finns grupper som utövar olika kulturers dans och det finns studiecirklar och kurser inom olika dansstilar för barn, unga, vuxna och äldre. Dans erbjuds som träningsform, tävlingsgren eller rehabilitering samt som hälsofrämjande insats inom exempelvis Dans för hälsa. Att dansa själv, det som i denna översyn beskrivs som att utöva dans på amatörnivå, är utbrett även förekommande på Gotland i exempelvis bygdegårdar, dansskolor och andra samlingslokaler.

1.2 Dansens historia

Dans är en av de tidigaste konstformerna som funnits bland människor. Det finns teorier om att dans från början var ett sätt att bevara sin historia innan skriftkonsten började användas, som ett slags kommunikationsmedel. Man har hittat arkeologiska fynd bland annat via de 10 000 år gamla målningarna i världsarvet Bhimbetka i Indien och dans förekommer ofta som en uttrycksform i målningar och reliefer från antikens Egypten och Grekland.

1.3 Danskonst

Dans är ett brett och omfattande kulturområde. Från social dans, via kulturella/historiska danser, via ett brett utbud av danskurser till danskonst. Med danskonst menas dans som utövas av professionella konstnärer.

Under arbetet med denna översyn har det framkommit att dansområdets olika grenar är sammankopplade till varandra och ger en bas till varandras uppkomst och närvaro i samhället. Hela dansområdet är ett ekosystem och danskonsten är avgörande för dansområdets kontinuitet och utveckling.

Det är i huvudsak den professionella delen av dansområdet som denna översyn har som fokus.

1.4 Kulturpolitiskt område

Som kulturpolitiskt område i Sverige betraktat är danskonsten dock bara barnet. Dans erkändes som ett eget konstområde i Sverige först i slutet av 1990-talet. Danskonsten var därför inte med om den resursmässiga utbyggnationen som ägde rum inom många konstområden under 1970- och 80-talen, då stora kulturpolitiska reformer trädde i kraft och som fortfarande har betydelse för hur kulturlivet ser ut och resurssätts i dagens Sverige.

Danskonstens sena inträde i kulturpolitiken förklarar delvis områdets svaga infrastruktur i landet och närvaron av dans som konstart ser därför olika ut runtom i landet. Statens insatser till dansområdet har ökat under senare år, inte minst med anledning av införandet av kultursamverkansmodellen med start 2010. Danskonsten ligger dock fortfarande på en låg nivå i jämförelse med flera andra konstområden enligt rapporten "Översyn av statens nuvarande insatser inom dansområdet" som togs fram av Konstnärsnämnden och Kulturrådet 2015.

1.5 Organisering och exempel på främjande arbete i andra regioner

Som ett led i att stärka danskonsten i landet finns det konsulenter respektive utvecklare som arbetar med främjande insatser för dansområdet uppdelat i tjugo geografiska områden. Sveriges första regionala danskonsulentverksamhet startade i Norrbottens län 1992. Bakom initiativet låg Kulturrådet och Norrbottens läns landsting. Danskonsulenterna respektive utvecklarna finansieras med stöd från Kulturrådet och respektive region, landsting och kommun.

Gemensamt för alla danskonsulenter och dansutvecklare i Sverige är att de arbetar med att utveckla danskonstens infrastruktur i sina respektive län, bland annat genom nätverk för professionella danskonsulter och kommunernas arrangörer. Alla regionala danskonsulenter och utvecklare jobbar dock olika baserat på sina resurser. Vissa är knutna direkt till regionernas förvaltningar, medan en del är knutna till regionala kulturinstitutioner.

Nedan presenteras kortfattade summeringar av vad några av dessa regioner gör på dansområdet. Fullständiga beskrivningar av vad varje region gör finns att läsa i bilaga 1.

1.5.1 Region Blekinge Kronoberg

Regionteatern Blekinge Kronoberg fokuserar på att utveckla scenkonst, dans och teater för alla åldrar, med särskild prioritet för barn och unga. De driver bland annat Brådjupa - Blekinge dansfestival och Lokstallarna, en central dansscen i Karlshamn. Deras arbete inkluderar produktion, pedagogik, residens och gästspel. Dans i Blekinge, en ideell förening, samarbetar med Regionteatern och stödjer unga dansare och professionella konstnärer. Regionteatern bidrar också till Dansbygd Syd, ett nätverk som stärker danskonsten i södra Sverige.

1.5.2 Region Dalarna

I Region Dalarna har dans blivit ett prioriterat område i kultur- och bildningsplanen, med målet att förstärka infrastrukturen för danskonst. Dalateatern har fått uppdraget att främja

danskonsten och samarbetar med olika aktörer, inklusive Folkmusikens Hus och Dansnät Sverige, för att lyfta dansen både regionalt och nationellt. Det finns ett nätverk för dansprofessionella och olika samarbeten och residensprojekt för att stödja och utveckla dans i Dalarna, däribland med Riksteatern och lokala kulturföreningar.

1.5.3 Region Halland

Rum för Dans, Hallands dansinstitution, är ett samarbete mellan flera kommuner och Region Halland, fokuserat på att främja dans genom gästspel, residens och samproduktioner. De använder scener som Kungsbacka Teater och Falkhallen för att presentera nationella och internationella dansföreställningar. Institutionen har engagerat sig i publikutveckling och dansutbildning för alla åldrar, inklusive ungdomsprojekt och koreografitävlingar. De arbetar även regionalt för att stärka danskonsten i södra Sverige, genom initiativ som turnéutbyte och samproduktioner, med målet att skapa en stark infrastruktur och ökad tillgänglighet till danskonst.

1.5.4 Region Jämtland Härjedalen

Estrad Norr, finansierad av Kulturrådet och Region Jämtland Härjedalen, har ett kulturpolitiskt uppdrag att främja scenkonst i Jämtland Härjedalen. Sedan 2018 fokuserar de på att öka insatserna för dans, med fokus på skolor och unga. De arrangerar turnéer och workshops och samarbetar med lokala aktörer för att erbjuda professionella dansföreställningar. Estrad Norr driver även ett nätverk för yrkesverksamma inom dans och engagerar sig i internationella dansresidens. De utforskar också nya sätt att presentera dans och performance i icke-traditionella miljöer för att bredda upplevelsen av dans.

1.5.5 Region Norrbotten

Dans i Nord är en institution i Norrbotten som fokuserar på att arrangera och främja professionell danskonst, med stöd från bland annat Kulturrådet och lokala kommuner. De syftar till att göra danskonst tillgänglig för invånarna i regionen, särskilt för barn och unga, och skapar samverkan för att utveckla dansscenen. Institutionen arrangerar residens, föreställningar och workshops och initierar projekt för att stärka och utöka dansverksamheten i Norrbotten, inklusive internationellt samarbete och lokal konstnärlig utveckling genom Dansinitiativet.

1.5.6 Region Skåne

Riksteatern Skåne, sedan 2013 med en anställd scenkonstkonsulent med fokus på dans, arbetar för att stärka och utveckla dans i regionen. De har bland annat initierat projekt som VASS för att främja samverkan mellan dansaktörer och öka tillgängligheten till danskonst. Deras arbete inkluderar också att fördela scenkonstsubventioner och driva satsningen Dansnoder för lokal och regional dansutveckling. Riksteatern Skåne hanterar även det digitala kalendariet SeDans och leder det nationella projektet Kommunkoreograf, syftande till att skapa fler möten kring danskonst i olika kommuner.

1.5.7 Region Uppsala

Region Uppsala har en verksamhetsutvecklare för dans som arbetar för att främja och utveckla danskonsten, med särskilt fokus på professionella utövare, unga och samarbete med institutioner. De deltar i Dansnät Sverige, arrangerar nationella residens och driver projekt som "Skapa Dans" och "Dans på annorlunda spelplatser". Deras arbete innefattar även mentorskap och nätverksträffar för att stärka den regionala dansscenen och engagera olika målgrupper i danskonsten.

1.5.8 Region Östergötland

Dans i Öst är en plattform som stöttar och utvecklar dans i Östergötland, erbjuder residens och samproduktioner och ger ekonomiskt stöd till danskonstnärer. De samarbetar med lokala institutioner och Riksteatern för att främja dans genom projekt som "Möten i Dansen" och "DansARR Öst". Deras arbete inkluderar även utbildningar och nätverkande för dansarrangörer samt initiativ som Barnkultur Öst för att sprida dans bland barn och unga. De anordnar proffsklasser och tillhandahåller resurser som exempelvis en dansmatta för att stärka danskonstnärernas närvaro i regionen.

2. Dansområdet på Gotland

Gotland har ingen institution för danskonsten, utan dans har varit en konstform som burits av fria aktörer och samarbeten mellan olika konstellationer och arrangörer. Det bärs också upp av Region Gotlands främjande insatser samt via ett länsdansuppdrag som är knutet till Länsteatern på Gotland. I följande avsnitt beskrivs hur infrastrukturen ser ut samt de yrkesprofessionellas och amatörernas förutsättningar att utöva och presentera dans på Gotland.

2.1 Aktörer

På Gotland finns det ett tjugotal antal yrkesverksamma dansare och koreografer med högre konstnärlig utbildning, som ingår i den fria delen av kulturlivet på Gotland. Här finns representation av både nyexaminerade och de som ägnat hela sitt yrkesverksamma liv åt danskonsten.

Det finns nio studieförbund, varav sex har lokala kontor och anställd personal på ön. Av dessa har tre cirklar eller annan verksamhet inom dans.

Inom föreningslivet finns idag fem ideella arrangörsverksamheter som i olika grad bidrar till dansområdet och dess utbud på Gotland. Därtill bidrar de olika kulturinstitutionerna med till dansområdet genom mindre samarbeten samt av Länsteatern på Gotland som innehar ett länsdansuppdrag av Region Gotland.

Gotland har även haft en rad olika gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar på Gotland, men utbudet har förändrats över åren baserat på ekonomisk situation hos arrangörerna och efterfrågan från deltagare.

2.2 Fria professionella

Merparten av de fria professionella dansaktörerna på Gotland delar sin tid mellan ön och andra orter för att skapa kontinuitet för sina engagemang, medan andra kombinerar sitt yrkesutövande med studier på avancerad nivå eller i kombination med exempelvis doktorandtjänst på universitet på annan ort. De ekonomiska förutsättningarna gör att de flesta har en annan sysselsättning med kulturanknytning, ofta i form av ett undervisningsyrke. Därtill har några valt att omskola sig och är därför yrkesverksamma inom en annan eller angränsande bransch. I mån av tid och möjlighet utövar de dans på övrig tid eller inom ramen för beviljad tjänstledighet om de genomför egna projekt.

Ingen professionell dansutövare på Gotland är knuten till en lokal institution genom längre kontrakt eller tillsvidareanställning. Det finns inte några fasta tjänster för professionella dansare eller koreografer på Gotland, däremot anlitas dansare och koreografer till enskilda

engagemang och produktioner på projektbasis. Arrangemang sker ofta i dansaktörernas egen regi eller i samverkan med kulturföreningar och kulturinstitutionerna som finns på Gotland.

På Gotland finns en rad aktörer som är verksamma inom nycirkus eller gränsöverskridande scenkonst som har liknande förutsättningar som dansaktörerna på Gotland. Dessa aktörer samverkar ofta eller genomför projekt, arrangemang, workshops och fortbildning tillsammans med dansaktörerna.

2.3 Lokaler

Det finns ingen permanent och verksamhetsanpassad lokal för fria dansaktörer att utöva sin praktik och utveckla danskonst på Gotland. Både dans- och nycirkusaktörer utför sin verksamhet framför allt i idrottshallar i Visby och i bygdegårdar på landsbygderna. Dessa lokaler är användbara för danskonstområdet, men behovet leder till konkurrenssituation med idrottsaktörer som behöver nyttja lokalerna. Situationen skapar brist på kontinuitet och god arbetsmiljö för dansaktörer på Gotland.

Idrottslokalerna som finns tillhands är sällan uppvärmda under höst- och vårsäsongerna, vilket försvårar för dansaktörer att utöva sin praktik. En lokal som inte har rätt temperatur kan i värsta fall utgöra arbetsmiljörisk för kroppsskada då det inte är optimalt för dansare eller scenkonstaktörer att arbeta i rum som inte har en lämplig temperatur.

Dansaktörer på Gotland vittnar om att lokalhyror är höga i relation till de finansiella resurser som finns att tillgå.

2.3.1 Övriga repetitionslokaler

I mån av plats används Visby dansskolas och Kulturskolans lokaler för repetition, utbildning eller träning av de fria professionella dansaktörerna. Det finns en mindre dansstudio knuten till ABF-huset i Visby som går att använda till ett förmånligt pris eller helt hyresfritt, beroende på om samarbete kan integreras med ABF för aktiviteten. I dagsläget nyttjas den sällan på grund av att dess begränsade storlek.

Kulturrum i Visby innerstad har sedan ett par år en mindre blackbox, som är en typ av enkel och flexibel scenlokal. Dansaktörer som medverkat till denna rapport anser att hyran för Kulturrums lokaler är för hög för att kunna finansiera produktion och repetition.

De yngre utövarna som exempelvis medlemmarna i föreningen Demokrati för barns framtid Gotland, använde tidigare en mindre danslokal i gamla Fenix kulturhus i Visby vid Norra Hansegatan fram till 2022. Eftersom Fenix verksamhet behövde flytta till nya lokaler i Gråbo, försvann faciliteten. Lokalen på Norra Hansegatan fungerade väl för de ungas dansverksamhet. Sedan denna möjlighet försvann har föreningen haft svårt att hitta ett beständigt alternativ. De befinner sig i dagsläget i ungdomsgården Pumas lokaler, vilken inte är anpassad för dans och dansutövande grupper.

Länsteatern på Gotlands har i dagsläget ingen möjlighet att erbjuda fler lokallösningar än de redan har. De erbjuder sina lokaler i anslutning till specifika dansarrangemang eller om aktörer blivit tilldelade det årliga dansresidenset som genomförs inom länsdansuppdraget. Dansresidenset riktar sig till aktörer på nationell nivå och inte enbart till aktörer med bas på

Gotland. Därför är detta ingen återkommande resurs som kan erbjudas de lokala aktörerna på kontinuerlig basis.

2.3.2 Scener

Slite teater på norra Gotland är en lokal och scen som på sikt skulle kunna tillgängliggöras ännu mer för dans- och scenkonsten. Det är den enda lokalen och scenen av sitt slag som Region Gotland äger på landsbygden och i en serviceort. Region Gotland ansvarar för uthyrning och drift av lokalen som idag huvudsakligen används av Slite biografförening som arrangerar filmvisningar och live på bio. Slite teater står inför en mängd renoveringsbehov vad gäller scen, salong, foajé och de sidoutrymmen som tillhör scenen. Lokalen behöver tillgänglighetsanpassas i salongen efter gällande regler och rekommendationer och utrymningsvägar behöver uppdateras. Frågan om Slite teaters verksamhetsanpassning och upprustning kommer beredas inom Region Gotland och förväntas återrapporteras till kultur- och fritidsberedningen under våren 2024.

I Hemse på södra Gotland finns scenen Hemsegården som inrymmer en mindre samlingslokal och en scen. I Klintehamn på västra mellersta ön finns Rondo som är en biograf och teaterlokal. Båda dessa scener kan nyttjas för mindre gästspel om produktionen själva kan föra med sig dansgolv och teknik för ändamålet, och under förutsättning att produktionerna passar på dessa mindre scener. Wisby Strand har använts för dansgästspel vid något enstaka tillfälle, men på grund av aktuella hyresnivåer samt scenens tekniska begränsningar nyttjas denna scen sällan för dansgästspel.

Utifrån ett reviderat förstudiedirektiv (hösten 2023) som avser transformering av Solbergabadet till en plats för kulturens behov, är förslaget att göra huset till ett "ungskulturhus med plats för det fria kulturlivet". I arbetet med förstudien har danskonsten framträtt som prioriterat i samtal med flera intressenter.

För att skapa en flexibel plats för danskonstens och andra rörelsebaserade uttryck är en dedikerad danssal med anslutna funktionsrum en central del i förslaget. Utöver dedikerad danssal för repetition, återspeglas även salens rumsproportioner på ett övre plan med möjlighet för publika händelser. Utöver nämna ytor finns även förslag på ett större anpassningsbart scenrum med teleskopgradäng och podiebaserad scen. I dessa scenrum skulle danskonst och performativa uttryck kunna framföras med ett stort antal variationer av dansyta i relation till publikplacering.

Om förslaget genomförs till ett unskulturhus med plats för det fria kulturlivet är avsikten att platsen till stor del kan uppfylla danskonstens nuvarande lokalbehov på Gotland. Om förslaget realiserats bedöms driften kunna komma i gång tidigast 2027–2028. Drift och organisation utreds.

Kultursamordnaren på kultur- och fritidsavdelningen bokar skolföreställningar inom ramen för kulturgarantin. I dagsläget används idrottshallar som tillfälliga scenlösningar. Dessa lokalbokningar måste synkroniseras med etablerade bokningar av idrottsföreningar och är därför en logistiskt utmanande uppgift som konkurrerar med idrottsområdets behov av lokaler.

Länsteatern på Gotland nyttjar sin hemmascen på Bredgatan i Visby för genomförande av egna föreställningar, gästspel och residens samt repetitioner. De nyttjar även andra scener

om de avgör att det inte går att nyttja hemmascenen. I mån av plats hyr teatern ut lokalen till externa aktörer och genomför samarbeten.

2.4 Nätverk

Det fria dansfältets aktörer tar del av Region Gotlands nätverksträffar som anordnas av dans- och teaterutvecklarna samt tar del av de kompetensutvecklingstillfällen som erbjuds via kultur- och fritidsavdelningen. Dansutvecklaren lotsar aktörerna för att komma i kontakt med andra inom branschen, hålla sig uppdaterade om stöd som går att söka samt bidrar till rådgivning, engagemang och samarbeten.

2.5 Resurser

De fristående projekten möjliggörs av ekonomiska medel från Region Gotland, stipendier från föreningar och stiftelser eller från statliga myndigheter som Kulturrådet, Konstnärsnämnden eller andra stödgivare inom kulturområdet. Medlen går till att finansiera och möjliggöra föreställningsproduktioner, workshops eller specifika insatser för riktade målgrupper. Här finns exempelvis satsningar på barn och unga inom ramen för Skapande skola och Dans för hälsa - en forskningsbaserad metod för att stärka psykisk hälsa hos unga som genomförs i samarbete med vården och skolan.

Medlen som tillfaller danskonsten på Gotland är begränsade. Det fria danslivet medger att det inte hör till vanligheterna att beviljade medel räcker till att finansiera löner och arvoden, utan projektmedel går till att bekosta andra omkostnader såsom lokalhyra, scen, produktion och marknadsföringskostnader.

Dansare och koreografer är ofta sina egna producenter. Dels på grund av att det inte finns tillräckligt med verksamma producenter baserade på Gotland, dels för att det inte finns resurser att arvoda producenter, vilket i det långa perspektivet försvårar för utveckling och återväxt av denna yrkesroll på Gotland. Dansare och koreografer, liksom många andra fria scenkonstaktörer, efterlyser och har behov av producentstöd för att kunna utvecklas och expandera sina verksamheter.

2.6 Utbildningar och skolor

Historiskt har Gotland haft ett rikt utbud av utbildningar och kurser i olika dansstilar som arrangerats av föreningar, kommunen och privata aktörer. Detta har varit betydelsefullt för danskonstens infrastruktur och utveckling på ön. Kulturskolan på Gotland spelar en viktig roll i detta, som erbjuder undervisning i ett brett spektrum av dansstilar sedan 1990-talet. De har växt i omfång och tillgänglighet, inklusive filialer i Slite och Hemse och samarbete med förskolor och andra kulturella organisationer.

Trots att den estetiska dansinriktningen på gymnasiet lades ner 2010/11, vilket begränsade tillgången till dansutbildning för unga på ön, har nya initiativ uppkommit. Till exempel har Kulturama flyttat sin yrkesförberedande dansutbildning från Stockholm till Visby, med fokus på mångsidig dansutbildning. Dock kämpar de med utmaningar som begränsat elevantal och logistiska svårigheter på grund av Gotlands ö-läge. Under läsåret 2023–2024 pausades därför utbildningen med ambition om att komma tillbaka 2024–2025.

Folkuniversitetets dansutbildning, som fanns mellan 2004–2016, var betydande för Gotlands dansscen, men flyttades till Stockholm på grund av lågt elevintresse och

ekonomiska omprioriteringar. Detta ledde till minskat kulturellt utbud och samverkan på ön.

Visby dansskola, en privat aktör etablerad 1975, bidrar till dansområdet med kurser i olika stilar och publika evenemang. Man ser stora utmaningar med att hitta lärare för deltagare på avancerad nivå och genomförande av större arrangemang på grund av lokalbrist. Verksamheten omfattas även av danssport och Visby träningscenter.

2.7 Studieförbund

Studieförbunden är en betydande kulturarrangör i Sverige och på Gotland verkar nio olika förbund, varav sex med lokala kontor och personal.

ABF erbjuder danskurser i olika stilar och har en egen liten dansstudio i Visby, som är tillgänglig utan kostnad vid samverkan eller mot hyra. Studieförbundet saknar dansverksamhet på Gotland på grund av lokalbrist, men har kapacitet i Stockholm och ambitioner att utveckla dans på Gotland om lämpliga lokaler blir tillgängliga.

Studieförbundet Bilda samarbetar med DBF Gotland för dansföreställningar och har haft studiecirklar i olika dansstilar, inklusive orientalisk dans. De lanserar projektet "Kreativa kids" som inkluderar dans för barn, men saknar anpassad lokal för dansverksamhet.

Vuxenskolan samarbetar med dansföreningar för line dance och folkdans och använder bygdegårdar för sina aktiviteter.

Varje förbund bidrar på sitt sätt till dansens närvaro och utveckling på Gotland, trots vissa begränsningar som lokalbrist och resursutmaningar.

2.8 Arrangörer och föreningar

Gotland har ett rikt och aktivt föreningsliv med stor betydelse för den ideella sektorn. Ön har cirka 250 föreningar inom alla konst- och kulturområden, inklusive verksamhets- och arrangörsföreningar. Landsbygderna har en särskilt omfattande föreningsverksamhet, med över 70 hembygdsföreningar och cirka 60 bygdegårds- och sockenföreningar som tjänar som sociala mötesplatser. Dessutom finns det fyra konstnårsresidens och många privata aktörer och företag inom kulturverksamhet. Nedan beskrivs de kulturarrangörer och föreningar med främst fokuserar på scenkonst och dans på Gotland.

2.8.1 DBF Gotland

DBF - Demokrati för Barns Framtid Gotland är en ungdomsorganisation kopplad till en riksorganisation med samma namn. Syftet är att stödja barn i utanförskap och främja integration i Sverige samt bedriva utvecklingsarbete i Burundi, Rwanda och Uganda. Grundad 2010 av burundiska flyktingar på Gotland har DBF idag elva medlemsföreningar i Sverige. Dans är en central aktivitet med stilar som kirundi, dabke, afro, dancehall och hiphop. De uppträder ofta på egna och andra evenemang i samarbete med bland annat Bilda och Kulturskolan. DBF når främst unga tjejer, 6–25 år, med omkring 50 deltagare årligen. Trots 350 medlemmar saknar de en anpassad danssal, vilket begränsar deras räckvidd och aktiviteter. Medlemsavgiften är låg, 10 kronor per år, för att inkludera fler barn och unga.

2.8.2 Nordret scen och film

Nordret scen och film är en ideell riksteaterförening, grundad 2017, som arrangerar scenkonstgästspel på norra Gotland, ofta i Slite. Föreningen har sedan 2018 genomfört minst ett dansarrangemang årligen. Föreningen har ingen fast scen, utan använder olika platser som bygdegårdar, kyrkor och utomhusmiljöer.

2.8.2 Påskfestival Gotland

Påskfestival Gotland, en ideell förening sedan 2017, anordnar årligen en scenkonstfestival under påsken. Festivalen innefattar konserter med klassisk musik samt konst- och dansföreställningar. I 2023 års festival deltog unga och etablerade kulturskapare från Gotland, Sverige, Norge, Belgien, Tyskland och Ukraina. Festivalen arrangeras på olika platser på Gotland med huvudsäte i Visby.

2.8.3 Kulturföreningen Roxy

Kulturföreningen Roxy, en av Sveriges äldsta ideella kulturföreningar, främjar ett brett kulturliv på Gotland året om. Föreningen består av åtta verksamhetsgrupper som fokuserar på olika områden, inklusive barn och ungdom, klassisk musik, jazz, landsbygdsaktiviteter, folkmusik, singer-songwriter, konst och Roseland som fokuserar på dans, speciellt swingdans. Föreningen får ekonomiskt stöd från Kulturrådet och Region Gotland.

Dansgruppen Roseland erbjuder swingdanskurser och uppvisningar, ibland med liveband. Roxy Folk anordnar ibland folkdanskvällar.

Roxy har en anställd verksamhetsledare. De har ingen egen lokal utan hyr olika platser för sina arrangemang. Roxy ansvarar även för Kulturfönstret, en annonsplattform med 70 affischtavlor på Gotland för kulturarrangemang.

2.8.4 Sudrets teaterförening

Sudrets teaterförening, en ideell riksteaterförening på södra Gotland, använder olika platser och scener som Hemsegården, Rondo i Klintehamn, bygdegårdar, idrottshallar och kyrkor för sina gästspel. Även om de inte regelbundet arrangerar dansföreställningar, siktar de på att inkludera dans i framtiden som passar deras scener och utbud.

3. Regional infrastruktur

Under 1990-talet framfördes en rad dansproduktioner av den fria teatergruppen Bryggeriteatern i Visby. Tillsammans med fria aktörer inom dansområdet sökte de extra medel från Kulturrådet för att stärka danskonsten på Gotland med ambitionen att anställa några dansare vid teatern. Bryggeriteatern övergick 1995 till att bli Länsteatern på Gotland och samarbetet med fria professionella dansare stärktes ytterligare. Genom åren har olika initiativ tagits för att bygga upp en organisation och professionell plattform för danskonsten. Detta har bland annat lett till samverkan mellan Region Gotland och Länsteatern på Gotland via ett särskilt länsdansuppdrag. I detta avsnitt redogörs hur rollfördelning och regionala uppdrag i relation till danskonsten är formulerade. Här finns även en framtagen analys och utvärdering av länsdansuppdraget knutet till Länsteatern på Gotland sedan 2013.

3.1 Dans- och scenkonstkonsulent/-utvecklare

Nedan beskrivs en bakgrund till tillkomsten av de regionala tjänstemannaroller som arbetat och arbetar idag med dansområdet på Gotland. Här beskrivs också hur uppdraget, de

ekonomiska ramarna och samverkan påverkats av förändringar som genomförts de senaste åren.

3.1.1 Danskonsulent / -utvecklare

Gotlands kommun och sedermera Region Gotland har haft en anställd tjänsteperson som arbetat som danskonsulent sedan 1998. Efter en omorganisation 2022 har rollen fått namnet dansutvecklare. Tjänsten är på 50 % och dess uppdrag är att främja, stärka och utveckla dansområdet på Gotland.

3.1.2 Scenkonstkonsulent

I samband med att Region Gotland tilldelade Länsteatern på Gotland ett länsdansuppdrag 2013 lät regionen även instifta den nya tjänsten scenkonstkonsulent. Tjänsten knöts till Länsteatern på Gotland, men finansierades av Region Gotland. Scenkonstkonsulent-tjänsten var på 100 % och fördelade sin tid mellan de tre scenkonstområdena dans, teater och musik. Tjänsten innebar att det fanns en funktion med fokus på dans på teatern som omfattade cirka 30 %. Denna funktion arbetade med att främja, producera samt arrangera dansproduktioner kopplat till länsdansuppdraget och komplettera den regionala danskonsulentens insatser.

3.1.3 Organisationsförändringar

2022 genomfördes en omorganisation av konsulenttjänsterna på kulturområdet med Region Gotland som huvudman. Det ledde till att scenkonstkonsulent-tjänsten på Länsteatern drogs in och den anställde omlokalisades till Region Gotlands egen kultur- och fritidsavdelning. Tjänstens uppdrag förändrades och rollen fick den nya titeln musik- och teaterutvecklare. Tjänsten danskonsulent övergick till nya titeln dansutvecklare, men med samma tjänstgöringsgrad på 50 % – vilket i praktiken gjorde att området förlorade en tjänstemannaresurs om ca 30 % för dansområdet.

3.1.4 Dansutvecklarens uppdrag och budget

Dansutvecklaren på Gotland arbetar för att stärka danskonstens ställning i regionen. Det görs genom att bredda intresset för och öka medvetenheten och kunskapen om dans. Genom att skapa nätverk för danskonsten i regionen ges fler möjligheter att uppleva dans som scenkonst. Ett viktigt ansvarsområde är att skapa utvecklingsmöjligheter för såväl amatörer som professionella och öka ansvarstagandet för dans regionalt.

Sedan 2018 arrangerar dansutvecklaren ett nationellt dansresidens i samarbete med Länsteatern på Gotland inom ramen för länsdansuppdraget.

Med start 2019 förmedlar dansutvecklaren kultursommarjobb inom dans med Region Gotland som arbetsgivare. Målgruppen som kan söka kultursommarjobb 2023 är primärt ungdomar födda 2005–2007 samt ungdomar som tillhör det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) oavsett ålder. Platserna tillsätts utifrån en prioriteringsordning.

2022 genomfördes första omgången av koreografitävlingen Skapa Dans. Tävlingsens syfte är att uppmuntra eget dansskapande samt visa på kreativitet, kompetens och kunnande som finns hos dansutövande ungdomar. Skapa Dans är också en möjlighet för unga koreografer att utveckla sitt sceniska uttryck, träffa andra unga dansare med samma intresse och uppleva gemenskap och utbyte mellan deltagarna. Satsningen samordnas av dansutvecklaren.

Senaste året har kännetecknats av många samarbeten som följt horisontella mål utifrån kulturplanen. Där har dansutvecklaren tillsammans med de andra kulturutvecklarna inom Region Gotland kunnat ta del av extra resurser som öppnat för fler samarbeten. Bland dessa finns satsningen Dans för hälsa - en forskningsbaserad och hälsoekonomiskt effektiv metod som bland annat kompletterar elevhälsans arbete med att stärka psykiskt välbefinnande hos unga.

Dansutvecklaren har en rörlig budgetram. Verksamhetsbudgeten för 2023 omfattade 260 000 kr. De insatser som listas ovan har kunnat möjliggöras med dessa medel samt samverkan med andra förvaltningar och organisationer, genom samfinansiering från gemensamma medel på enheten samt utifrån tillfällig förstärkning, som sett olika ut år för år. För 2023 motsvarade förstärkningen 150 000 kr.

3.1.5 Kultursamordnare och Skapande skola

Region Gotland har en kultursamordnare anställd på 50 % knuten till kultur- och fritidsavdelningen. Tjänsten som kultursamordnare inkluderar arbetet med Skapande skola.

Skapande skola är ett statsbidrag som medverkar till att elever får ta del av kulturella och konstnärliga uttryck i skolan. Region Gotland har mottagit årligt anslag om drygt en miljon kronor från Kulturrådet för denna verksamhet sedan starten 2008.

Kultursamordnaren verkar för att genomföra minst två insatser per år som har en dansinriktning där professionella kulturaktörer tilldelas uppdragen.

Kultursamordnaren bokar gästspel som riktar sig till förskola och grundskola samt till allmänheten om samarbete sker med en arrangörsförening eller biblioteken på ön. Utbudet består av en variation av scenkonst - främst teater men även inslag av dans, musik och andra inriktningar. Budgeten för inköp av gästspel var under 2023 på totalt 360 000 kronor från Regionstyrelseförvaltningens budget via kulturenheten. Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen skjuter till 220 000 kronor samt busstöd för skolutbud. Totalt går 440 000 kronor till skolutbud och 140 000 kronor till att finansiera offentliga föreställningar. Under 2023 gick totalt 180 000 kronor till att finansiera performativa föreställningar av akrobatiska artister, närbesläktade med dans.

3.2 Länsdansuppdraget

Förstudien som genomfördes av Länsteatern på Gotland och dåvarande danskonsulenten i slutet på 90-talet resulterade i att Kulturrådet beviljade ett årligt belopp om 500 000 kronor på tre år som syftade till att bygga en bas för gotländsk dansverksamhet. Stödet kompletterades med kommunala medel från Gotlands kommun.

Målet med satsningen var att starta en länsdansverksamhet på Gotland som skulle täcka in följande verksamhetsområden:

- Egenproduktion av danskonst på Gotland
- Ta emot och arrangera gästspel
- Residensverksamhet för dansare och koreografer

Satsningen stannade upp då krav uppstod på kommunal medfinansiering motsvarande de statliga medlens nivå. Den dåvarande danskonsulenten och Länsteatern på Gotland undersökte möjligheterna till ytterligare projektf finansiering, men fick avslag. För att

omhändertat området, verkställdes ett förslag om att införliva ett länsdansuppdrag hos Länsteatern 2013.

3.2.1 Länsdansuppdragets start

Region Gotland formulerade ett länsdansuppdrag som knöts till Länsteatern på Gotland som innebar 200 000 kronor i årligt anslag. I revideringen av 2013 års kulturplan togs beslut i Kultur- och fritidsnämnden 2012-09-04, enligt nedan:

”Länsdansen föreslås under 2013 sammanslås med Länsteatern och därmed bilda en ny organisation med nya konstnärliga och organisatoriska möjligheter. Gotlands Dans & Teater (arbetsnamn) och GotlandsMusiken ges ett särskilt uppdrag att fortsätta och utöka sitt arbete i syfte att fullfölja uppdraget i kulturplanen om en samlad scenkonstorganisation. (200 tkr) - - - För att ytterligare stärka en enad scenkonstorganisation på Gotland föreslås de i kulturplanen planerade teater- respektive musikkonsulent-tjänsterna (2 x 50 %) ersättas av en scenkonstkonsulent (100%) med placering vid den nya dans- och teaterinstitutionen. (500 tkr)”

I överenskommelsen mellan Länsteatern på Gotland och Region Gotland infördes nedanstående skrivningar:

”Länsdansuppdraget innebär att:

- Bygga en struktur för den professionella dansen på Gotland.
- Verka för att höja anslagen för dans.
- Vara en självklar dialogpartner för medborgarna angående dans.
- Utveckla samarbetet med danskonsulent, dansutbildningar och övriga professionella inom dans på Gotland.
- Möjliggöra professionella gästspel.
- Sörja för danskompensförsörjningen på Gotland.
- Möjliggöra residensverksamhet för gästande grupper och koreografer.
- Iscensätta och producera professionell dans av nationellt intresse.
- Förbättra koreograferna och dansarnas arbetsvillkor, bl a genom att förbättra produktions- och arbetsvillkor för de fria koreograferna och dansgrupperna.
- Sörja för ett professionellt dansutbud av hög kvalitet för hela Gotland.
- Bidra till utveckling och förnyelse inom den professionella dansen på Gotland.
- Skapa förutsättningar för att internationellt utbyte och samarbete utvecklas, som möjliggör kort- och långsiktiga internationella dansutbyten och samverkansprojekt.
- Bidra till regional utveckling och tillväxt.
- Fortsätta inhämta kunskap om utvecklingen på dansområdet nationellt genom omvärldsbevakning och kontinuerliga dialoger.
- Arbeta sig in i befintliga nationella dansnätverk för att ta del av kunskap och utbyta erfarenheter.”

3.2.2 Länsdansuppdragets utveckling

I och med instiftandet av länsdansuppdraget 2013 ombads Länsteatern att göra en omvärldsanalys som beskrev dansområdets nuläge, behov och förslag på hur dessa ska tillgodoses i framtiden, inklusive en realistisk framtidsplan. Region Gotland gav även Länsteatern i uppdrag att ta fram två handlingsprogram som skulle beskriva de prioriterade dansinsatserna; ett för 2013 och ett för åren 2014 till 2016. Detta genomfördes dock aldrig, möjligen på grund av resursbrist.

2013 ansökte Länsteatern om inträde i Dansnät Sverige, ett fristående nationellt nätverk för turnerande dansföreställningar. Genom detta nätverk möjliggörs statligt subventionerade turnéer för mellan 15 till 18 produktioner varje år av internationella och nationellt verksamma aktörer. Under 2014–2017 ingick Länsteatern på Gotland i Dansnät Sverige och åtog sig att arrangera fyra produktioner per år. I maj 2016 ansökte man dock om utträde på grund av resursbrist samtidigt som utbudet ansågs vara för smalt för den ovana gotlandspubliken.

Länsdansuppdraget har sedan dess framför allt burits genom gästspel på teatern eller i arrangemang på andra scener på Gotland samt samarbete med dansutvecklaren.

3.2.3 Länsdansuppdraget idag

Medlen till länsdansuppdraget har varit oföränderligt sedan dess start, förutom att det skett uppräknings av stödet som följt kultursamverkansmodellens anslagsnivåer. Idag ligger stödet på en nivå om 217 000 kronor.

Länsdansuppdraget är idag omformulerat enligt följande:

- I samarbete med dansutvecklaren arrangera en dansvecka och nationellt dansresidens.
- Bidra till att ta fram en handlingsplan för att utveckla dansen i linje med kulturplanen.
- Arrangera professionella dansföreställningar på Gotland.
- Möjliggöra unga och unga vuxnas delaktighet och utveckling inom dansområdet.
- Bidra till utveckling och förnyelse inom den professionella dansen på Gotland.
- Inhämta kunskap om utvecklingen på dansområdet nationellt genom samarbete med utvecklarorganisationen, omvärldsbevakning och kontinuerliga dialoger med området.

3.2.4 Utvärdering av länsdansuppdraget

Länsteatern på Gotland beskriver att länsdansuppdraget så som det ser ut idag är underfinansierat och att de ekonomiska resurserna inte motsvarar de krav som är formulerade av Region Gotland. Länsteatern upplever att de hamnat i en ”gisslansituation” där förväntningar på resultatet av uppdraget är högre från huvudmannen än vad ekonomin och teaterns befintliga resurser kan täcka upp. Länsteatern på Gotland anser att teater är deras kärnverksamhet och att de inte har råd med att driva dansuppdraget, då det kostar mer än vad dansuppdraget genererar. I och med organisationsförändringen av konsulenttjänsterna, försvann en dansproducent-funktion på Länsteatern.

3.3 Samverkan

Samverkan mellan dansutvecklaren och Länsteatern på Gotland har skett löpande med årligt återkommande aktiviteter. Sedan 2018 genomför dansutvecklaren ett dansresidens i samarbete med Länsteatern på Gotland inom ramen för länsdansuppdraget. I anslutning till dansresidenset har Länsteatern anordnat en årligt återkommande dansvecka, där lokala dansaktörer framfört sina verk på Länsteaterns scen. Dansveckan har under de senaste par åren även varit en plattform för Kulturamas slutproduktion med dansstudenterna.

4. Utmaningar, identifierade behov och rekommendationer

Detta avsnitt behandlar översynens samlade bedömning av nuläget för danskonstområdet på Gotland. Rapportens slutsatser tar avstamp från genomförda intervjuer, hur Gotland

står sig i relation till jämförbara regioner i landet och till de mål som är inskrivna i Region Gotlands kulturplan.

4.1 Ett svagt område

Sammanfattningsvis framstår dansområdet på Gotland som ett område med begränsade resurser, svag infrastruktur och få professionella möjligheter, vilket hämmar dess utveckling och tillgänglighet.

Svag infrastruktur och representation:

Dans har länge haft en av de svagaste strukturerna bland kulturområdena på Gotland, vilket begränsar dess utveckling och tillgänglighet. Det råder brist på kontinuitet i utbudet som erbjuds de gotländska medborgarna både vad gäller upplevelser och att själva kunna utöva dans som amatör eller professionell.

Brist på anpassade lokaler:

Det finns ingen permanent, verksamhetsanpassad lokal för fria dansaktörer på Gotland. Många dans- och nycirkusaktörer använder idrottshallar och bygdegårdar, vilka är otillräckliga för kontinuerlig och professionell danspraktik. De anpassade repetitionslokaler som finns i regional/kommunal regi används av exempelvis Kulturskolan.

Ekonomiska begränsningar:

De ekonomiska resurserna är otillräckliga för att täcka behoven inom dansområdet. Många projekt finansieras genom begränsade stipendier och stöd, vilket gör det svårt att täcka löner och arbetskostnader.

Otydlig roll och resurser för Länsdansuppdraget:

Länsdansuppdraget på Gotland är underfinansierat i förhållande till de förväntningar och krav som ställts historiskt och än idag. Detta skapar en osäker situation för Länsteatern och begränsar dess förmåga att stärka och utveckla danskonsten.

Begränsad professionell verksamhet och anställningsmöjligheter:

Det finns inga fasta tjänster eller återkommande engagemang för professionella dansare eller koreografer på Gotland. De flesta arrangemang sker på projektbasis med begränsad budget. Detta bidrar till en bristande kontinuitet och professionell utveckling inom dansområdet.

Utbildningsmöjligheter och kompetensförsörjning:

Även om det finns ett utbud av dansutbildningar och kurser, är dessa begränsade och har förändrats över tid. Dessutom har nedläggningen av den estetiska dansinriktningen på gymnasiet minskat tillgången på formell och högskoleförberedande dansutbildning.

Samarbets- och nätverksmöjligheter:

Även om det finns samarbeten och nätverk, upplever många dansaktörer att de behöver mer stöd för att utveckla och expandera sina verksamheter. Detta kan inte endast ske lokalt utan behöver ske på nationell nivå i samarbeten med kompanier, festivaler, allianser och verksamheter.

Behov av producentstöd:

Dansare och koreografer, som ofta agerar egna producenter, efterlyser stöd i denna roll för

att kunna utvecklas och expandera sina verksamheter. Det kan handla om finansiellt stöd eller kompetensutveckling på detta område.

4.2 Identifierade behov

För att stärka dansområdet på Gotland baserat på de identifierade bristerna och svagheter, bör följande åtgärder övervägas och utredas vidare:

- Öka investeringar i lokaler för scenkonst som är anpassade för professionell danspraktik. Utveckla och underhåll faciliteter som är lämpliga för både repetition och föreställningar.
- Utred fler stödformer och stipendier specifikt för dansprojekt och danskonstnärer på Gotland.
- Öka finansieringen av länsdansuppdraget för att möta de uppsatta målen och förväntningarna. Tydliggör roll och ansvar inom länsdansuppdraget.
- Inrätta tjänster/projektanställningar likt exempelvis kommunkoreograf-konceptet för dansare och koreografer på Gotland, som ett sätt att erbjuda större kontinuitet i yrkesutövningen.
- Utred möjligheten att återinföra eller skapa nya dans/scenkonstinriktningar på gymnasienivå.
- Se över möjligheter för fler utbildningsinsatser för olika åldersgrupper och för professionella.
- Erbjud professionella dansaktörer med bas på Gotland möjlighet att ta del av kompetensutveckling på egen eller annan ort genom utbyten, residens, deltagande på konferenser och workshops m.m.
- Stärk och bredda nätverken mellan professionella dansare, utbildningsinstitutioner och kulturföreningar på Gotland och mellan Gotland och övriga Sverige.
- Främja samarbetet mellan olika kulturaktörer på lokal, regional och nationell nivå för att stärka dansområdet lokalt på Gotland.
- Erbjud stöd och resurser för producenter inom scenkonst för att underlätta organisering och genomförande av dansprojekt.
- Utveckla fler residensformer för nationella och lokala dansaktörer på Gotland.

Dessa åtgärder syftar till att ge en mer hållbar grund för dans som konstform på Gotland, vilket kan bidra till att höja dess status, tillgänglighet och kvalitet. Det är viktigt att dessa insatser undersöks vidare. Vid eventuellt införande behöver det samordnas och stödjas av både Region Gotland och lokala kulturorganisationer och aktörer. Detta för att säkerställa en långsiktig och effektiv utveckling av dansområdet och i förlängningen scenkonstlivet på ön.

4.3 Rekommendation

De regionala kulturorganisationerna har avgörande betydelse för respektive kulturområdes representation. Ett av Kulturrådets strategiska utvecklingsområden för kultursamverkansmodellen är därför att stärka områden med svag infrastruktur.

Den nuvarande organisationen med ett länsdansuppdrag och en dansutvecklare har inte enkom tillräckliga resurser för att bära ansvaret för dansområdets utveckling. I dialogen med Länsteatern på Gotland under arbetet med denna översyn, framkom tankar om en regional institution för dans som arbetar för att stärka danskonstens närvaro på Gotland - både främjande och arrangerande och kanske till och med producerande.

Mot bakgrund av detta är dansöversynens slutliga rekommendation att dansområdets organisation inom kultursamverkansmodellen förändras. Ett fortsatt arbete krävs för att konkretisera hur dansområdets bäst representeras, hur de identifierade behoven ska mötas samt vilka resurser som krävs.

5. Medverkandelista

Följande har ingått i referensgruppen för översynen:

Camilla Ekelöf, konstnärlig chef för Dans och Unga Spira på Smålands Musik & Teater, Jönköping
Destiny af Kleen, koreograf, dansare samt driver DansPlats Skog, Gävle
Emelie Johansson, verksamhetschef SITE, Stockholm
Per Sundberg, koreograf, dansare och grundare av Dansinitiativet, Luleå

Inbjudan att delta i arbetet med översynen skickades ut brett till aktörer som arbetar med eller nära dansområdet på Gotland, i en annan region eller nationellt. Följande parter tackade ja till att genomföra en intervju och svara på en framtagen enkät.

Dessa har bidragit till översynens framtagande:

ABF Gotland, Lotta Ekwall-Ericson
Alexandra Svensson
Camilla Båge
Camilla Myrdal
Claes Forsell-Andersson, Region Skåne / Riksteatern Skåne
Dansalliansen, Lisa Poska
Dansnät Sverige, Carina Norée
Elin Ahlström Taikon
Erika O'Neill
Gotland Ljud och Ljus, Jan Pettersson
Gotlandsmusiken, Dag Franzén
Helena Högberg
Helena Södergren
Kulturama / Medborgarskolan, Ylva Nordin
Kulturföreningen Roxy, Filippa Maurin
Kulturskolan Gotland, Hans-Åke Norrby och Helena Södergren
Länsteatern på Gotland, Thomas Sundström och Annika Grönhagen
Nordret scen & film, Göran Radhe
Nycirkus Gotland, Catarina Daun och Alva Werner
Region Blekinge Kronoberg, Linda Gribbe
Region Dalarna, Annelie Gardell
Region Gotland, Annika Wassén

Region Gotland, Emelie Appelholm-Bergbohm
Region Gotland, Gia Schager
Region Gotland, Hanna Wärff Radhe
Region Gotland, Karin Leoson
Region Halland, Marta Vassegård
Region Jämtland Härjedalen, Anna Eriksson
Region Norrbotten, Rebecka Strand
Region Östergötland, Anna Ljung
Region Uppsala, Eva Forsberg Pejler
Robert Söderström
Simon Rydén
Studieförbundet Bilda Gotland, Rune Gardell
Studieförbundet Vuxenskolan Gotland, Marie Barck och Maud Hultqvist
Studiefrämjandet Gotland, Manuela de Gouveia
Sudrets teaterförening, Birgitta Apelqvist
Susanne Svantesson
Teaterambulansen, Irene Duckert
Tove Östling
Unn Dahlman
Vibrationsverket, Anna E Weiser och Wolfgang Weiser
Visby Dansskola, Sara Jacobsson Björklund
Wisbygymnasiet, Karin Lekander och Peter Lerman